

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2017/5 (Değişik İşler)

Karar Sayısı : 2018/7

Karar Tarihi: 21/6/2018

DAVACI: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

DAVALI: Yenilikçi Türkiye Partisi

DAVANIN KONUSU: Yenilikçi Türkiye Partisinin kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talebidir.

I. DAVANIN GEREKÇESİ

Yenilikçi Türkiye Partisi, kuruluşuna dair bildiri ve eklerini 8/4/2015 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmıştır. İlk büyük kongresini süresinde yapmayan ve zorunlu organlarını oluşturmayan Parti hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 8/6/2017 tarihinde düzenlenen iddianame ile Partinin kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talep edilmektedir.

II. İDDİANAME

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 8/6/2017 tarihli ve 51047475/2017-1150 sayılı iddianamesinin ilgili bölümleri şöyledir:

"Yenilikçi Türkiye Partisi (YETÜP), gerekli belgelerini İçişleri Bakanlığına vermekle 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca 08.04.2015 tarihinde tüzel kişilik kazanmıştır. Tüzel kişilik olarak faaliyet gösteren siyasi partiler, ilk büyük kongrelerini 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 14/7. maddesi uyarınca kuruluşundan itibaren 2 yıl içerisinde yapmak zorundadırlar.

Sicil dosyasının incelemesinde; Yenilikçi Türkiye Partisi'nin, Kanunun emrettiği şekilde gerçekleştirilmesi gereken ilk büyük kongresini yaptığına ilişkin bir bildirimini Başsavcılığımıza göndermediği görülmüştür. Adı geçen partiden sicil dosyasına işlenmesi amacıyla ilk büyük kongresini yapıp yapmadığı yapmış ise sonucunun bildirilmesi istenmiş olmasına rağmen bu husus Başsavcılığımıza bildirilen adrese tebliğ edilememiştir. Bugüne kadar da büyük kongrenin yapıldığına ilişkin bir belge de sunulmamıştır. Davalı partinin tebligata yarar açık adres araştırılması yaptırılmasına karşın partinin adres ve iletişim bilgilerine ulaşılamamıştır. İlk büyük kongrelerini yapmayarak zorunlu organlarının oluşturulması istenen parti bu konuda bir çaba içerisinde de bulunmamıştır.

Bu nedenlerle 2820 sayılı Kanunun emredici hükümlerine göre adı geçen parti tüzel kişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde ilk büyük kongresini toplamadığı, zorunlu organlarını oluşturmadığı ve bu suretle partinin hukuki

varlığını devam ettirme gayretinde olmadığı görülmüştür.

...

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14/7. fıkrasının son cümlesi ile 110/1. ve 121. maddeleri gözetilerek 5253 sayılı Demekler Kanunu'nun 36. maddesi aracılığıyla 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesinin 2. bendi uyarınca Yenilikçi Türkiye Partisi'nin süresinde ilk büyük kongresini yapmaması ve zorunlu organlarını oluşturulmaması nedeni ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine ve tüm mal varlığının Hazine'ye geçirilmesine karar verilmesi iddia ve talep olunur."

III. İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesi, Raportör Sadettin CEYHAN tarafından hazırlanan rapor, ilgili Anayasa ve kanun hükümleri, bunların gerekçeleri ile diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Yenilikçi Türkiye Partisinin süresi içinde ilk büyük kongresini yapmadığını ve zorunlu organlarını oluşturmadığını ileri sürerek kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

3. Anayasa Mahkemesinin 18/7/2017 tarihli ve 33787353/2017/5 (D. İşler) /627/2322 sayılı savunma isteyen yazısının tebligatı, bildirilen Parti adresinin boş olması nedeniyle 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılmıştır. Parti, süresi içinde herhangi bir savunma yapmamıştır.

4. 2820 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasında siyasi partilerin en yüksek organının büyük kongre olduğu, yedinci fıkrasında parti kurucularının ilk büyük kongreyi, partinin tüzel kişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde toplamak zorunda olduğu belirtilmiştir.

5. Buna göre gerekli kuruluş bildirisi ve eklerini 8/4/2015 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek 2820 sayılı Kanun'un 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmış olan Yenilikçi Türkiye Partisinin bu tarihten itibaren iki yıl içinde ilk büyük kongresini toplaması ve zorunlu organlarını oluşturması gerekmektedir.

6. 2820 sayılı Kanun'un 121. maddesinin birinci fıkrasında "*Türk Kanunu Medenisi ile Dernekler Kanununun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyasi partiler hakkında da uygulanır.*" denilmektedir. 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesinde; kuruluş amacının gerçekleşmesinin olanaksız hâle gelmesi, ilk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organlarının oluşturulmamış olması, tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının olanaksız hâle gelmesi, olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılmaması hâlleri derneğin kendiliğinden sona erme nedenleri arasında sayılmıştır.

7. Açıklanan nedenlerle 8/4/2015 tarihinde tüzel kişilik kazanan ve ilk büyük kongresini süresinde yapmayan Yenilikçi Türkiye Partisinin hukuki varlığının sona ermiş olduğunun tespitine karar verilmesi gerekir.

8. Diğer taraftan 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinde "Kapanan bir siyasi partinin malları, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alacağı bir karar üzerine, bir diğer siyasi partiye veya başka bir parti ile birleşmek için kapanma kararı alınmışsa, birleşeceği partiye, ilgili partinin de kabul etmesi şartıyla devredilebilir. Aksi halde kapanan siyasi parti malları Hazineye geçer." denilmektedir. Bu durumda tüzel kişiliği sona eren Parti mallarının Hazineye geçmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

A. Yenilikçi Türkiye Partisinin, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 121. maddesi yollamasıyla, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesi gereğince dağılmış sayılarak hukuki varlığının sona erdiğine,

B. Partinin tüm mallarının, 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Hazineye geçmesine,

C. Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

21/6/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ